

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja
terveyspalvelukuntayhtymä

VANHUSNEUVOSTON VUOSIRAPORTTI 2021

Jussi Salminen
osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

Sisällys

ESIPUHE	3
TAUSTA NEUVOSTOTYÖSKENTELYLLE	4
Lakisääteisyys	4
NEUVOSTOJEN TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO	5
Osallisuuden muodot	5
VANHUSNEUVOSTO.....	6
Neuvoston jäsenten edustamat tahot.....	6
Vanhusneuvoston antamat evästyksset/ esitykset.....	7
Asiantuntijat ja heidän teemansa kokouksissa.....	7
Nimeämiset	7
Lausunnot, kyselyt ja päätökset	8

ESIPUHE

Vuotta 2021 voi katsella tyytyväisin mielin maakunnallisen neuvostotyön kannalta. Olemme yhdessä saaneet vietyä eteenpäin tärkeinä pitämiämme asioita ja edistäneet asiakaskeskeistä ajattelua organisaatiossa. Taustalla on strateginen valinta; Kestävä Soite ja Ihminen keskiössä. Toiminta on arvostettua ja asiakas-, potilas- sekä asukasosallisuutta halutaan edelleen kehittää. Kaikki palaute ja osallisuuden erilaiset muodot auttavatkin Soitea asiakas- ja potilaskeskeisyyden vahvistamisessa.

Toimintasäännön mukaan maakunnalliset neuvostot kokoontuvat 5 - 6 kertaa vuodessa. Raportointivuonna 2021 vanhusneuvosto kokoontui viisi kertaa puheenjohtaja Kalevi Lindforsin johdolla ja käsitteli 48 pykälää. Pandemian tuomat kokoontumishaasteet ovat vieneet neuvostotyöskentelyn suurelta osin etänä tapahtuvaksi. Voi vain lämmöllä kiittää neuvoston jäseniä heidän joustavuudestaan kokousjärjestelyissä.

Vuosi 2021 oli organisatorisesti muutosten aikaa siten, että kehittämispalvelut muuttuivat organisaatiossa Osallisuus ja kehittämisen tuki – palveluksi. Toiminta on osa Johdon tuki ja tuotannolliset palvelut – toimialuetta. Vuosi 2022 tulee olemaan siirtymävaihetta, sillä vuoden 2023 alussa aloittaa Suomessa 21 hyvinvointialuetta. Tällöin myös vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto tulevat lakisääteisiksi.

Jussi Salminen

osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

TAUSTA NEUVOSTOTYÖSKENTELYLLE

Lakisääteisyys

Kunnan **vanhusneuvostosta** säädetään kuntalain (410/2015) 27 §:ssä

Ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista¹¹ § (10.4.2015/416).

Laissa määrätään, että vanhusneuvosto on otettava mukaan suunnitteluun ikääntyneen väen tukemisesta sekä arviointiin heidän tarvitsemiensa palveluiden riittävydestä.

Soiten Maakunnallinen vanhusneuvosto ei ole ollut lakisääteinen, mutta Soite on halunnut vahvistaa edustuksellista osallisuutta maakunnallisten vanhus- ja vammaisneuvostojen kautta. Neuvostojen työ on ollut osa asiakaspalautteen monipuolista keräämistä ja hyödyntämistä. Palautteen avulla on voitu vahvistaa henkilöstön osaamista, kohdentaa palvelu oikein ja korjata palvelun tai palveluprosessin puutteita.

Hyvinvointialueiden aloittaessa vuonna 2023 tulevat vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto lakisääteisiksi. Soite on ollut kaukonäköinen ja jo vuonna 2017 aloitettua työtä voidaan hyödyntää siirryttäessä uuteen organisaatioon.

NEUVOSTON TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO

Osallisuuden muodot

Asiakas- ja kuntalaisosallisuus voidaan jakaa kolmeen osaan; suoraan osallisuuteen (kuulemis- ja keskustelutilaisuudet, aloitteet / palautteet, asiakasraati- sekä kokemusasiantuntijuustoiminta), tieto-osallisuuteen (viestintä, tiedottaminen, julkisten asiakirjojen päätökset, päätösten vaikutusten ennakoarviointi ja edustukselliseen osallisuuteen. Edustuksellista osallisuutta organisaatiossa edustavat Soiten valtuusto, hallitus ja sen jaostot sekä nimetyt neuvostot, joita ovat vanhus- ja vammaisneuvosto.

MUOTO	VALINTA	TEHTÄVÄ
SUORAT ASIAKASPALAUTTEET ¹	Asiakkaalla mahdollisuus antaa sähköisesti palautetta palautejärjestelmään	Antavat reaaliaikaista tietoa asiakastytyväisyydestä palveluissa
ASIAKASOSALLISUUS TOIMIALUEILLA - kokemustoimijat ²	Luoma toimintamalli toimialueille (ENTER- ja kokemusasiantuntijahanke)	Arvioi ja kehittää palveluja ja palveluprosesseja
ASIAKASRAADIT	Avoin haku /satunnaisotanta, yksittäiset henkilöt	Arvioi palveluja, esittää kehittämissuhteita
NEUVOSTOT	Keskustelujen kautta, järjestöt	Tekee aloitteita, julkilausumia ja antaa suosituksia.
KUULEMIS- JA KESKUSTELUTILAISUUDET	Kaikille kiinnostuneille avoin foorumi	Antaa asiakas- ja asukaslähtöistä informaatiota organisaation palveluista ja niiden toimivuudesta

¹ Asiakaspalautejärjestelminä ovat Roidu ja Qpro

² Soiten toimintamallissa kokemustoimija/-osaaja -käsitettä käytetään yleiskäsitteenä omakohtaisen kokemuksen omaavasta ihmisestä, joka haluaa, että hänen kokemusta hyödynnetään muiden auttamiseksi tai palvelujen kehittämiseksi.

Neuvostojen perustaminen organisaatioon

Valmisteilla olleet maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö korostivat osallisuuden merkitystä ja mahdollistivat maakunnalliset neuvostot. Keski-Pohjanmaalla toteutettu sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdistäminen yhdeksi Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymäksi mahdollisti myös maakunnallisten neuvostojen luontevan perustamisen. Neuvostoilla tavoiteltiin osallisuutta ja kansalaisvaikuttamista aivan uudella tavalla. Neuvostot maakunnallisina eivät ole lakisääteisiä, kuin vasta vuoden 2023 alussa.

Kokoaminen kahdessa vaiheessa

Maakunnallisten vanhus- ja vammaisneuvostojen kokoamisprosessi oli erilainen ensimmäisellä kaudella. Erilaisten potilasjärjestöjen suuren määrän vuoksi arvottiin mukaan pääsevät vammaisneuvoston jäsenet. Vanhusneuvosto oli helpompi muodostaa osallistaen, koska vanhusalan yhdistyksiä on huomattavasti vähemmän kuin vammaispuolella. Molemmilla kerroilla Soiten hallitus nimesi omat edustajansa neuvostoihin

Toisella kaudella oli samanaikainen haku. Hakemuksia tuli 35. Hakijat olivat osittain samoja kuin ensimmäisellä kerralla. Valintaprosessia katsottiin kokonaisuutena, jolloin saatiin kaikki halukkaat yhdistykset mukaan joko varsinaisella tai varapaikalla. Valintaprosessissa yhdistykset ja kansalaisjärjestöt pystyivät huomioimaan erinomaisesti sukupuoli- ja kielijakauman. Näin yhdessä tehden ja osallistaen valittiin molemmat neuvostot.

VANHUSNEUVOSTO

Neuvoston jäsenten edustamat tahot vuonna 2021

Kokkolanseudun Omaishoitajat ry (Ossian Wassborr), Vetelin kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto (Veijo Savolainen), Pensionföreningen vi norrifrån (Roy Sabel) , Kokkolan kansalliset seniorit ry (Eero Klemola), Eläkeliitto Lohtaja (Liisa Kero) / Kokkolan Eläkkeensaajat ry (Maija Männistö), Eläkeliitto Kannus (Riitta Laasonen), Lestijärven kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto (Aimo Itäniemi), Hyvinvointikeskus Maunu ry (Pirkko Hautala, varapuheenjohtaja), Eläkeliitto Kaustinen (Seija Kaustinen), Perhon järjestöjen edustaja (Väinö Syrjälä), Keski-Pohjanmaan sotaveteraanipiiri (Kalevi Lindfors, puheenjohtaja) ja Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalveluyhtymän hallituksen kaksi edustajaa.

Vanhusneuvoston antamat evästyksset/ esitykset

- Tahtotila Kruunupyyn sosiaali- ja terveydenhuollosta hyvinvointiudistuksessa.
- Vanhusneuvoston evästys toimialueille talousarviosuunnitteluun

Asiantuntijat ja heidän teemansa kokouksissa

10.2.2021

Ajankohtaiskatsaus Soiten hammashuollosta / johtava ylihammaslääkäri Martti Lilja

Ajankohtaiskatsaus Hoito ja Hoiva / toimialuejohtaja Ritva Jämsä

14.04.2021

Asiantuntijan / Kokemusasiantuntijan puheenvuoro Omaishoidosta / Helge Kattilakoski ja Ritva Pulkinen

Hoidon ja Hoivan ajankohtaiskatsaus / toimialuejohtaja Ritva Jämsä

16.06.2021

Hoidon ja Hoivan ajankohtaiskatsaus / johtajaylihoitajan Piia Kurikkala ja toimialuejohtaja Ritva Jämsä.

Vastaanottopalveluiden ajankohtaiskatsaus / palvelualuejohtaja Jukka Aro.

Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen ja tulevaisuuden suunnitelmat / osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen.

30.9.2021

Hoidon ja Hoivan ajankohtaiskatsaus / toimialuejohtaja Ritva Jämsä.

Kotihoidon ajankohtaiskatsaus / palvelualuejohtaja Sari Kallinen.

08.12.2021

Hoidon ja Hoivan ajankohtaiskatsaus / toimialuejohtaja Ritva Jämsä.

Soiten hallituksen päätös, jolla jatkettiin maakunnallisten neuvostojen toimikautta 31.12.2022 asti. Samalla hallitus nimesi edustajikseen vanhusneuvostoon Anja Törmän ja Kristiina Teerikangan.

Ulkomaalaistaustaisten hyvinvointi Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla – vaikuttaako asuinkunnan ruotsinkielisyys. Osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen antoi asiasta infon.

Ikääntyneiden asiakasohjaus ja tulevaisuuden suunnitelmat / palvelualuejohtaja Hanna Saarinen.

Hankekoordinaattori Iiris Jurvansuun esitys Soite 2.0 – hankkeen Oma-arvioinnista

Nimeämiset

- Seniorikohteiden asumispalveluiden suunnitteluryhmään vanhusneuvoston edustajiksi nimettiin Kaustisen osalta Seija Kaustinen ja Kokkolan osalta Eero Klemola.

Lausunnot, kyselyt ja päätökset

Päätös

- Salassapitosäädösten ja vaitiolovelvollisuuden pitäminen kokouksessa käsiteltyjen asioiden suhteen
- Vanhusneuvosto hyväksyi omalta osaltaan vuosiraportin vuodelta 2020 ja lähetti sen tiedoksi Soiten hallitukselle.

Lausunto / kannanotto

- Lausunto SOTE-uudistuksesta
- Kannanotto Soiten antamista koronarokotusohjeista
- Lausunto kuljetuspalveluiden (SH ja VPL) soveltamisohjeista
- Lausunto Kestävä Soite 2.0 ohjelmasta
- Lausunto vuoden 2022 talousarviosta ja – suunnitelmasta

Kyselyt

- Vanhusneuvosto vastasi valtakunnalliseen vanhusneuvostokyselyyn, joka lähetetty kaikkiin Suomen kuntiin.
- Palvelusetelin saaminen erikoissairaanhoidon palveluihin.